

НЕДОЗВОЉЕНОСТ ТУЖБЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ НИШТАВОСТИ УГОВОРА О ПРОДАЈИ СТЕЧАЈНОГ ДУЖНИКА КАО ПРАВНОГ ЛИЦА

Уговор о продаји стечајног дужника као правног лица не може се побијати подношењем тужбе парничном суду за утврђење ништавости тог правног посла већ само изјављивањем жалбе у стечајном поступку против решења о обустави стечајног поступка.

Из образложења:

"Предмет тужбеног захтева је ништавост уговора од 26.1.2012. године о продаји стечајног дужника ДП „Бетоњерка“ у стечају, као правног лица. Према чињеничним тврдњама тужиоца, парцеле које су биле пописане као имовина стечајног дужника у време закључења спорног уговора нису биле у друштвеној својини продавца ДП „Б.“, у стечају, већ у својини трећег лица.

Нижестепени судови су утврдили да је правноснажном пресудом Привредног суда у Панчеву П1 40/13 од 7.2.2014. године тужилац обавезан да преда у државину туженом првог реда „Б.“, доо, кат. парцеле бр: 1697, 1698, 1699, 1702/1 и 1702/2 уписане у лист непокретности бр. 2622 КО Врачев Гај, заједно са објектом, производном халом фабрика плоча и блокова. У поступку принудног извршења те пресуде, на основу решења о извршењу И Ив. 43/15 од 24.12.2015. године туженом првог реда „Б.“ доо предате су у државину кат. парцеле које су биле предмет спорног Уговора о продаји, заједно са објектом – производном халом фабрика плоча и блокова. Пресудом од 30.5.2016. године која је исправљена решењем од 10.6.2016. године обавезан је тужилац да преда првотуженом „Б“ доо и кат. парцеле бр. 1700 и 1701 уписане у лист непокретности бр. 1439 КО Врачев Гај, а које су биле предмет уговора о закупу закљученог између тужиоца и стечајног дужника ДП „Б.“ у стечају.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован.

Другостепени суд је заузео становиште да, сходно правилима Закона о стечајном поступку тужба није допуштена. Није допуштено побијање уговора о продаји стечајног дужника као правног лица тужбом за утврђење апсолутне ништавости тог уговора. Тај уговор је допуштено побијати само жалбом против решења о обустави стечајног поступка над стечајним дужником и приговором на поступак продаје стечајног дужника као правног лица. По правноснажности судских одлука поводом жалбе и приговора, уговор о продаји стечајног дужника као правног лица постао је перфектан правни посао који више није могуће побијати ни у стечајном поступку нити у било ком другом судском поступку па ни у парничном. Из тих разлога је првостепена пресуда укинута и тужба одбачена на основу одредбе члана 294. став 1. тачка 6. Закона о парничном поступку.

Ревизијски суд прихвата закључак другостепеног суда о недозвољености тужбе у конкретном случају. Не може се тужбом тражити утврђење ништавости уговора о купопродаји закљученог у стечајном поступку. На материјално правни однос странака поводом конкретног спора не примењују се норме прописане Законом о облигационим односима, већ норме из посебног закона у складу са одредбом члана 23. Закона о облигационим односима. У спору између парничних странака то је Закон о стечају. Зато се материјално правни однос везан за оспоравану продају мора разрешити на начин како је то прописано тим Законом. Дакле, правна средства за оспоравање закљученог уговора о продаји исцрпљују се у поступку стечаја независно од разлога оспоравања.

Тачно је да приговор којим повериоци сагласно одредби члана 133. став 9. Закона о стечају могу побијати извршену продају није од утицаја на правну ваљаност продаје већ представља основ за утврђивање одговорности стечајног управника, ако је штета настала његовим радњама у поступку продаје. Међутим, поступак продаје стечајног дужника као правног лица окончава се обуставом поступка у односу на стечајног дужника који се наставља према стечајној маси. Стога се уговор о продаји стечајног дужника као правног лица не може посматрати одвојено од решења о обустави стечајног поступка услед продаје стечајног дужника. Према томе, извршена продаја могла се оспоравати жалбом против решења о обустави стечајног поступка над стечајним дужником. Решење о обустави стечајног поступка над ДП „Б.“, у стечају постало је правноснажно. Зато је правилан закључак другостепеног суда да спорни уговор о продаји више није могуће побијати.

Тужилац тврди да је спорним уговором на друготуженог пренета имовина (специфицирана у прилогу два уговора) која није била у власништву продавца ДП „Б.“ у стечају. Међутим и у ситуацији продаје туђе ствари у поступку стечаја, уговор о продаји производи правно дејство и не може се тужбом оспоравати у другим судским поступцима. На то упућује одредба члана 50. став 4. Закона о стечају. Овом законском одредбом је прописано да ако је стечајни дужник неовлашћено отуђио ствар излучног повериоца у току стечајног поступка излучни поверилац има право да тражи намирење износа који одговара тржишној вредности ствари који се намирује као обавеза стечајне масе. Из чињеничних навода тужиоца произлази да је он у поступку стечаја над ДП „Б.“ у стечају, подносио захтев да се из стечајне масе излучи постројење за сепарисање шљунка које је тужилац изградио на спорним парцелама, са прилазним путевима неопходним за коришћење постројења, бетонском рампом и целокупним инсталацијама неопходним за рад сепарације. Захтев му је од стране стечајног управника одбијен са образложењем да се ствар не налази у стечајној маси. Међутим, тужилац не може због тога побијати продају стечајног дужника као правног лица. Уколико сматра да му је повређено право својине на некој ствари, конкретно постројењу за сепарисање шљунка, тужилац има могућност да у складу са одредбама Закона о основама својинскоправних односа истакне својинскоправни захтев против сваког лица код кога се налази ствар на којој полаже то право".

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Прев 397/2018 од 4.10.2018. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 10.12.2019. године)